

Lokale besturen doen grondpatrimonium van de hand

nieuws

Met de steun van het Vlaams Journalistiek Fonds realiseerde Apache een knap staaltje onderzoeksjournalistiek omtrent de verkoop van publieke gronden in Vlaanderen. Op drie jaar tijd verkochten steden en gemeenten ruim 6 procent van hun volledige grondpatrimonium. Dat komt overeen met 32 vierkante kilometer. Op het platteland gaat het vaak om gronden die van oudsher in bezit zijn van de OCMW's, of van de kerkfabriek. De inkomsten uit pacht of houtverkoop zijn beperkt. Verkoop van de grond levert op korte termijn duidelijke winst op, maar Apache beschrijft ook de keerzijde: het verlies aan zeggenschap. Behalve voor industriegrond lijken gemeenten een grondbeleid niet erg genegen. Alle bevindingen worden op 2 juli gepresenteerd in Edegem.

19 JUNI 2019 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:50

Lees meer over:

[ruimtelijke ordening](#)

Met de steun van het Vlaams Journalistiek Fonds realiseerde Apache een knap staaltje onderzoeksjournalistiek omtrent de verkoop van publieke gronden in Vlaanderen. Op drie jaar tijd verkochten steden en gemeenten ruim 6 procent van hun volledige grondpatrimonium. Dat komt overeen met 32 vierkante kilometer. Op het platteland gaat het vaak om gronden die van oudsher in bezit zijn van de OCMW's, of van de kerkfabriek. De inkomsten uit pacht of houtverkoop zijn beperkt. Verkoop van de grond levert op korte termijn duidelijke winst op, maar Apache beschrijft ook de keerzijde: het verlies aan zeggenschap. Behalve voor industriegrond lijken gemeenten een grondbeleid niet erg genegen. Alle bevindingen worden op 2 juli gepresenteerd in Edegem.

Gezien het meerjarenplan dat gemeenten en OCMW's dit jaar moeten opstellen voor de periode 2020-2025 wordt het een beslissend jaar voor de uitverkoop van het publiek patrimonium. Apache brengt onder de aandacht dat Vlaamse steden en gemeenten reeds 6 procent van de gronden en bossen in hun bezit van de hand deden tussen eind 2014 en eind 2017. Het gaat om ruim 3.200 hectare. Dat cijfer is gebaseerd op een nog te publiceren rapport van het Agentschap Facilitair Bedrijf, en het heeft alleen betrekking op percelen uit het kadaster en dus niet op het publiek domein (wegen, pleinen, enz.).

Ongeveer de helft van de lokale publieke gronden zijn bestemd als bos en natuur. Verder wordt telkens ongeveer 12 procent gebruikt voor landbouw, recreatie en wonen. De rest van die gronden dient als bedrijfsterrein of heeft nog een andere functie. "We vinden het beheer van landbouwgronden geen taak van de stad", zegt de Mechelse schepen Koen Anciaux (Open Vld). "Het kost ons meer aan controle dan het opbrengt en het geld kunnen we gebruiken voor nieuwe investeringen en schuldafbouw."

Apache laat ook tegengeluiden horen. Eén van de kanttekeningen wordt geplaatst door ILVO-onderzoeker Anna Verhoeve: "Voor de betrokken landbouwers is er op korte termijn verlies. Op lange termijn is er zowel voor landbouw als voor beleid verlies want de verkoper van de gronden geeft zijn zeggenschap weg." Volgens Annette Kuhk, die tot voor kort aan KU Leuven werkte rond gedeeld landgebruik, onderschat men het belang van grondbezit om een ruimtelijk beleid te voeren.

Via allerlei intercommunales voeren lokale besturen een grondbeleid rond toegankelijke en betaalbare industriegrond. Zoiets gebeurt niet voor landbouwgrond. Apache vernam van lokale bestuurders dat publieke landbouwgronden vaak verkocht worden wanneer de pacht ten einde loopt. De pachter krijgt in regel de kans om de grond te verwerven. Pachtvrije grond werd de laatste jaren (voor meer geld) ook aan particulieren verhuurd, in afwachting van een visie of beleid.

Sinds 2017 probeert biogrondfonds De Landgenoten lokale besturen te overtuigen om hun gronden in te schakelen voor lokale biologische landbouw. Dat ligt gevoelig volgens Apache, en niet alleen vanwege het beperkte financiële rendement voor de gemeente in kwestie. Grond is schaars en gegeerd bij alle landbouwers. Veelbetekend is dat de landbouwadviesraad van Hombeek zich eind vorig jaar verzette tegen een toewijzing van vier percelen aan De Landgenoten. Onderhandelingen met verschillende middelgrote steden en gemeenten voor het in beheer nemen van grond, hebben tot dusver niet geleid tot een overeenkomst. Met een aantal besturen is De Landgenoten nog steeds in gesprek.

Meer info? Lees via [Apache Lokaal](#) het dossier over de uitverkoop van publiek patrimonium. Op **2 juli kan je de presentatie ervan in Edegem bijwonen.**

Bron: Apache

Beeld: ILVO

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra